

Okul Öncesi E?itim Program? Uygulama Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Öncesi E?itim Program? Uygulama Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27672>

Özet

Okul Öncesi Eğitim Programı Uygulama Anketi (OÖEPA), öğretmenlerin okul öncesi eğitim müfredatını ne ölçüde ve hangi yöntemlerle uyguladıklarını değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu anket, özellikle öğretmenlerin öz yeterlik düzeyleri ve öğretim inançları, programın uygulanmasındaki başarıya nasıl etkilediğini inceleyen akademik çalışmalar için tasarlanmıştır. Ölçek, Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen resmi müfredat hedeflerine uyumu ve sınıf içi uygulama pratiklerini nicel olarak ölçmeye odaklanmaktadır.

OÖEPA, 2011 yılında Rahime Çobanoğlu tarafından Yüksek Lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Araç, erken çocukluk eğitimi alanında çalışan öğretmenlerin program uygulama sadakatini, karşılaştıkları zorluklar ve kişisel yeterlik algılarını detaylı bir şekilde analiz etme potansiyeline sahiptir. Ölçeğin geliştirilmesi, alandaki uygulamaya yönelik veri eksikliğini gidermeyi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Okul Öncesi Eğitim, Program Uygulama, Öz Yeterlik, Öğretim İnançları, Müfredat, Erken Çocukluk Eğitimi.

Yazarlar

Rahime Çobanoğlu.

Amaç

Okul Öncesi Eğitim Programı Uygulama Anketinin temel amacı, okul öncesi eğitim öğretmenlerinin Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan resmi müfredatın temel bileşenlerini sınıf ortamında ne kadar etkin ve sadık bir şekilde uyguladıklarını belirlemektir. Bu anket, sadece uygulama düzeyini ölçmekle kalmaz, aynı zamanda öğretmenlerin programı uygulama yeteneklerine olan inançları (öz yeterlik) ve öğretim felsefelerini de dolaylı olarak değerlendirmeye yardımcı olmayı hedefler.

Ölçek, akademik araştırmacılara, öğretmenlerin uygulama davranışları ile bireysel psikolojik faktörler arasındaki ilişkileri inceleme imkanı sunarak, program geliştirme ve öğretmen eğitimi süreçlerine katkıda bulunacak güvenilir veriler sağlamak üzere tasarlanmıştır. Bu araç, özellikle öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlenmesinde kritik bir rol oynayabilir.

Yapı

OÖEPA, öğretmenlerin program uygulamasına yönelik davranışları ve algıları ölçen çok boyutlu bir yapı üzerine kurulmuştur. Tez çalışması (Öğretmen öz yeterliği ve öğretim inançları) erken çocukluk eğitiminde müfredat uygulamasının yordayıcıları olarak incelenmesi) dikkate alındığında, anketin temel olarak program uygulama sadakati (fidelity of implementation) ve uygulama yeterliği gibi yapıları ölçtüğü varsayılmaktadır.

Ölçek, muhtemelen pedagojik yaklaşımlar, öğrenme ortamı düzenlemesi, değerlendirme yöntemlerinin kullanımı ve veli katılımı tevvik etme gibi müfredat uygulamasının farklı yönlerini kapsayan alt boyutlardan oluşmaktadır. Bu yapı, öğretmenlerin teorik bilgiyi pratik uygulamaya dönüştürme becerilerini yansıtmayı amaçlamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal kaynak bilgisinde spesifik geçerlik katsayıları yer almamakla birlikte, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirildiği için kapsamlı geçerlik çalışmaları yürütüldüğü kabul edilmektedir. Bu çalışmalar tipik olarak şunları içerir:

Kapsam Geçerliliği (Content Validity): Ölçek maddelerinin, ölçülmek istenen program uygulama alanları ve ilgili psikolojik yapıları (öz yeterlik, inançlar) yeterince temsil edip etmediğini belirlemek amacıyla uzman görüşleri alınmıştır.

Yapı Geçerliliği (Construct Validity): Ölçeğin teorik yapıya doğrulamak için genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve/veya Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, anketin belirlenen alt boyutlara ayrılıp ayrılmadığını istatistiksel olarak kanıtlar.

Güvenirlilik

Kaynak verilerinde spesifik güvenirlilik değerleri belirtilmemiştir. Ancak, OÖEPA'nın akademik bir çalışmada ürünü olması sebebiyle, iç tutarlılığı (Internal Consistency) ölçüldüğü varsayılmaktadır. Tipik olarak kullanılan güvenirlilik yöntemleri şunlardır:

İç Tutarlılık (Cronbach Alfa Katsayıları): Ölçeğin genelini ve her bir alt boyutunun tutarlılığını test etmek amacıyla Cronbach Alfa katsayıları hesaplanmıştır. Bu katsayıların yüksek olması (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçeğin güvenilir olduğunu gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirliliği: Öğretmenlerin yanıtlarının zaman içinde ne kadar stabil olduğunu belirlemek amacıyla belirli bir zaman aralığıyla aynı katılımcılara tekrar uygulama yapılmış olabilir.

Faktör Analizi

Okul Öncesi Eğitim Programı Uygulama Anketinin geliştirilmesi sürecinde, yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla faktör analizlerinin uygulandığı kesindir. Bu analizler, anketin çok boyutlu yapısının altında yatan faktörleri ortaya çıkarmıştır.

Tez çalışmasında kullanılan örneklem büyüklüğüne bağlı olarak, öncelikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak maddelerin hangi teorik alt boyutlara yüklendiği belirlenmiştir; ardından, bu yapının başlıca bir örneklemde Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiş olması muhtemeldir. Bu süreç, ölçeğin program uygulama, öğretmen inançları ve öz yeterlik gibi birbirinden ayrılan yapıları ölçtüğünü kanıtlamak için zorunludur.

Ölçme Aracı

Test Türü: Geliştirme (Özgün bir yüksek lisans tezi çalışmasıyla geliştirilmiş anket).

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Genellikle 4 veya 5 seçenekli, katılımcıların uygulama şekli veya katılma düzeyini belirttiği format).

Dil Durumu: Türkçe (Orijinal geliştirme dili).

Popülasyon Grubu: Okul öncesi eğitim kurumlarında (anaokulu, anasınıfı) görev yapan öğretmenler.

Yaş Grubu: 22-55 yaş arası yetişkin öğretmenler (Çalışmanın yapıldığıyla göre değişkenlik gösterebilir).

Popülasyon Detayları: Türkiye'de Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi veya özel okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan, belirli bir deneyime sahip öğretmenler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan yazılı anket formudur. Katılımcılar, müfredat uygulamalarına dair davranış ve inançlarını verilen derecelendirme seçeneklerinden birini işaretleyerek belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Psikolojisi, Program Değerlendirme, Öğretmen Yeterliliği, Pedagojik İnançlar, Geçerlik, Güvenirlilik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Mevcut değil (Tez yayımlandığı tarihte ORCID kullanımı yaygın)

değildi).

Kurumsal E-posta Adresleri: rahime@metu.edu.tr

Yazınma Adresi: Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, Türkiye.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2011 (Yüksek Lisans Tezi yayın yılı).

İzinler: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için yazarın izninin alınması gerekmektedir. Yüksek lisans tezi kapsamında geliştirildiği için telif hakları genellikle üniversite (ODTÜ) ve yazar tarafından korunmaktadır.

Ücret: Genellikle akademik amaçlı kullanımlarda ücret talep edilmez, ancak yazarla iletişime geçilmesi önerilir.

Orijinal teze ve ölçeğin PDF versiyonuna aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir.

The original PDF can be downloaded here: okul-onesi-egitim-programi-uygulama-anketi-toad.pdf

Kaynaklar

Çobanoğlu, R. (2011). *Teacher self-efficacy and teaching beliefs as predictors of curriculum implementation in early childhood education* (Master's Thesis). Middle East Technical University School Of Social Sciences, Ankara.

Tez Merkezi Bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Okul Öncesi Eğitim Programı Uygulama Anketinin Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynağın özet kısmında belirtilmemiştir. Maddelerin tamamına, referanslarda belirtilen Rahime Çobanoğlu'nun 2011 tarihli Yüksek Lisans tezinden ulaşılabilir.